

TIO/TTI

22.9.2020

VN/10633/2020

Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa -työryhmän 10. kokous

Aika Maanantai 21.9.2020 klo 14.30-16.03
Paikka Skype-kokous (linkki kalenterikutsussa)
Osallistujat Laura Vilkkonen LVM (työryhmän kokouksen pj)
Anna-Maija Karjalainen VM vpj
Maria Rautavirta LVM
Johanna Suurpää OM
Maria Nikkilä VM
Ari Mannonen MMM

Arto Pussiainen Business Finland
Mika Tuuliainen EK
Leena Nyman EK
Peter Kariuki ETNO
Elina Ussa Ficom
Joel Kuuva Hali ry
Tommi Karttaavi Kuntaliitto
Antti Veirto PAM
Kari Luoto Päivittäistavarakauppa ry
Juha Antila SAK
Miikka Lönnqvist Soste
Taina Vallander STTK
Thomas Palmgren Suomen Yrittäjät ry
Ville Peltola Teknologiateollisuus ry
Jussi Mäkinen, Teknologiateollisuus ry

Olli-Pekka Rissanen VM
Janne Lautanala TMFG
Juhana Rautiainen YM
Minna Perähuhta YM

Maaria Mäntyniemi LVM
Merita Erkkilä LVM
Nina Pääkkönen LVM
Maria Riihimäki LVM
Joel Karjalainen LVM
Jaakko Penttinen STM
Petri Räsänen TEM
Kati Heikkinen Traficom
Isamaria Mäkiahho VM

Asialista

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.30 ja toivotti tervetulleeksi työryhmän kymmenenteen kokoukseen. Hyväksyttiin asialista.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin pöytäkirja.

3. Toimenpidekokonaisuuksien esittely

- Digitaalisten toimintamallien kehittäminen (edelliseltä kerralta siirtyneet alustukset)
- Tiedon hyödyntäminen ja tietovarannot

Demokratia-verkkopalvelut, sähköinen kuuleminen, automaattinen päätöksenteko		OM	Johanna Suurpää
Datatalouden valtavirtaistaminen	Liikkumisen data space	TMFG	Janne Lautanala
	RYHTI-hanke	YM	Juhana Rautiainen
Tietopolitiikan koordinaatio		LVM	Laura Vilkkonen
		VM	Olli-Pekka Rissanen

OM:n automaattinen päätöksenteko -hanke on runsaasti kiinnostusta osakseen saanut kiireellinen ja vaativa lainsäädäntöhanke. OM:ssä on ladittu esiselvitys, jonka lausuntoyhteenvetoa valmistellaan parhaillaan. Koneoppiminen ja tekoäly eivät ole hankkeessa mukana, vaikka niiden on todettu olevan tulevaisuuden automaattisen päätöksenteon olennaisia elementtejä. Hankkeen aikataulu ja valmistelun tapa täsmentyvät. Keskustelussa otettiin esille, että kunta- ja valtiotasolla autoaattisessa päätöksenteossa on vielä paljon tekemistä. Nykykäytännön laillistaminen olisi tärkeä toimi ja oikeat sekä tehokkaat käytännöt ovat parempia kuin säädökset. Tekoälyn käyttäminen on tärkeää tulevaisuudessa. Hyväksi esimerkiksi mainittiin Verohallinnon palvelu. Sähköistä äänestämistä on vastikään selvitetty ja selvityksen tuloksena OM:n viesti on hyvin selkeä: sähköistä äänestämistä ei tule ottaa käyttöön yleisissä vaaleissa, koska sen riskit ovat suurempia kuin hyödyt.

Keskusteltiin lisäksi digitaalisesta ekosysteemeistä ja siitä, miten dataa hyödyntämällä saadaan uutta liiketoimintaa. Tiiviin yhteistyön ja verkoston avulla voidaan luoda liikennealan toimijoiden yhteiset tavoitteet, liikenteen digitaalinen infrastruktuuri sekä digitaaliset liikennesäännöt.

Ympäristöministeriössä on käynnissä työ, jossa luodaan valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä. Järjestelmä kokoaa yhteen rakennus- ja suunnitelmätiedot yhteensopivassa muodossa. Ryhti-hanketta on valmisteltu laajasti yhdessä alan toimijoiden kanssa. Hanke on sidoksissa useisiin käynnissä oleviin muihin hankkeisiin, jotka tähtäävät yhteentoimiviin rakennetun ympäristön tietoihin. Todettiin, että koronaviruskriisi on nopeuttanut muutosta ja digitalisaatiota rakennetun ympäristön alalla ja on tehostanut työtä esimerkiksi matka-aikojen säästönä.

Tietopolitiikalla tarkoitetaan politiikkatoimia, joilla mahdollistetaan tiedon tehokas, turvallinen ja eettinen hyödyntäminen. Yhteisen linjan ja päätöksenteon luominen on haaste. VM:n alustuksen keskeisenä viestinä on näin ollen yhteistyö. Esimerkkinä mainittiin LVM-TEM-VM-akselilla sujuva yhteistoiminta datatalouden aiheissa.

4. Muokatun raporttiluonnoksen (liite 2) ja toimenpide-ehdotusten (liite 3) käsittely

Puheenjohtaja esitteli aineistot. Keskeisinä koko yhteiskuntaa läpileikkaavina toimenpiteinä työryhmä on tunnistanut seuraavat priorisoitavat toimet, joiden kokonaisvaltaista toteutusta on vauhditettava yhteistyössä julkisten ja yksityisten toimijoiden kesken koronaviruskriisin jälkihoitona:

- 1 Reaaliaikatalous – toteutetaan digitaalisen talousdatan saatavuuden tarvitsemat rakenteet, toimintamallit ja palvelut
- 2 Digitaalisen datan hyödynnettävyyden lisääminen keinoälyn avulla
- 3 Digitaalisen datan infrastruktuuri (data-avaruuDET) – yhteiskunnan tietovarantojen yhteentoimivuuden, saatavuuden ja uudelleen hyödyntämisen lisäämiseksi
- 4 Digitaalisen yhteiskunnan toimintavarmuuden ja luottamuksen vahvistaminen – sisäänrakennettu tietoturva.
- 5 Arvonlisäverokantojen yhtenäistäminen palvelumarkkinoiden digiloikan vauhdittamiseksi.

Keskustelussa otettiin esille tutkimus- ja kehitysrahoitus, jota kuvattiin yhteistyön liimana. Työryhmää pyydetään lähettämään kirjalliset kommentit aineistoon keskiviikkoon 23.9. klo 16 mennessä.

5. Työryhmän raportin luovutus, tilaisuus 1.10.

Työryhmän raportti luovutetaan liikenne- ja viestintäministerille tilaisuudessa torstaina 1.10. klo 11-11.45 valtioneuvoston tiedotustilassa. Työryhmän puheenjohtaja esittelee työryhmän raportin ja toimenpide-ehdotukset, minkä jälkeen puhuu ministeri Harakka. Työryhmän jäsenet ovat tervetulleita tilaisuuteen etäyhteyden kautta, ja lisäksi rajallinen määrä ennakkoon ilmoittautuneita voi osallistua paikan päällä. Linkki Zoom-tapaamiseen lähetetään myöhemmin. Etäyhteyden kautta on mahdollista esittää myös kysymyksiä.

6. Seuraava kokous 28.9.

Työryhmän viimeinen kokous järjestetään ensi viikon maanantaina 28.9. Asialistalla on raportin ja toimenpide-ehdotusten hyväksyntä.

7. Muut mahdolliset asiat

Ei muita asioita.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.03.